

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserti do 30 peti 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserti peti vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Insertni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Vlada v znamenju notranjih težkoč

Kralj se vrne koncem tedna v Beograd. — Komentarji o komunikaciji radikalne stranke. — Očena pašičevcev.

Beograd, 2. junija. V Beogradu samem vlada popolno politično zatišje. Ministrski predsednik, ki se je z nekaterimi drugimi člani vlade udeležil večerajšnjega odprtja spomenika vojvodi Sindjeliću v Nišu, se še ni vrnil. Kakor poročajo iz Niša, spremlja g. Vukičević kralja na potovanju v južno Srbijo. V poučenih krogih se zatrjuje, da bo ob tej priliki definitivno določen dan razpusta Narodne skupščine in razpusta novih volitev. Tozadevni ukaz bo podpisal kralj takoj po povratku v Beograd, kamor dospe bržkone že koncem tega tedna.

Komunike radikalnega kluba tvori še vedno predmet živahnih komentarjev v vladnih krogih se povdarja, da je bil komunike izdan z namenom, da demantira vesti o nesoglasjih v radikalni stranki. Nasprotno pa povdarja naša »Pravda«, da pomeni ta komunike jasen afront pašičevcev proti Vukičeviću vladi. List zamerja ministrskemu predsedniku, da je s svojim oklevanjem dopustil, da so se pašičevci tako ojučali. Če bi se bil pravočasno in odločno naslonil na radikalni centum, bi pašičevcem ta taktična poteza ne uspela. Demokratiški krogi gledajo s precejšnjo nervozno na nadaljnji razvoj položaja in na vse načine forsirajo razpis volitev. Ministrski predsednik sam se še doslej o komunikaciji radikalnega kluba ni izjavil.

V vprašanju velikih županov med radikalnimi in demokratskimi člani vlade še vedno ni dosežen sporazum. Radikalni se nikakor nečijo odpovedati svojim zaupnikom na velikozupaniških mestih, ki jih reklamirajo demokrati zase. Med drugim zahtevajo osem velikih županov v Srbiji, dva pa v Bosni in Hercegovini. Razum tega se demokratje stavili zahtevo, da ne smejo biti imenovani za velike župane niti sodniki niti državni pravdniki in odvjetniki v področju svojega prejšnjega delovanja.

Vprašanje vstopa Bože Maksimovića je zadnje dni stopilo zopet nekoliko v ozadje, vendar pa se domneva, da se bo moral sedaj g. Vukičević z ozirom na vojno napoved pašičevcev nasloniti na radikalni centum in pristati na vstop Bože Maksimovića. Zatrjuje se, da bodo Uzunovičevi vztrajali na tem, da dobi Maksimovič ministristvo notranjih zadev. Temu se z vso odločnostjo protivi Demokratiška zadržnica in znano je, da preti v tem slučaju g. Davidović celo z očitim prelomom. Vlada je nesporno še vedno v težavnem položaju. Če g. Vukičević ugodni zahtevam ene stranke, mu grozi odpor na drugi strani.

V okolici g. Vukičevića se naglašja, da je edini in najboljši izhod vlade iz sedanjega položaja takojšnji razpis novih volitev. Na ta način se bo ena ali druga stranka udala, ali pa pride do preloma in s tem do definitivnega razčiščenja notranjepolitičnega položaja.

V krogih pašičevcev je opažati zadnje dni veliko samozavest. V njihovih vrstah se naglašja, da imajo veliko zaslonbo v narodu ter da bodo prekrizali vse načrte g. Vukičevića, ki so naperjeni proti njim. V Knjaževcu, ožji domovini starine radikalne stranke Ace Stanojevića, so že pričeli z odkrito ofenzivo proti svojim strankarskim nasprotnikom. Okrožni odbor je izključil iz stranke poslanca Milana Stepanovića, očigledno prijatelja Bože Maksimovića. Tudi v drugih okoliščinah so pričeli z živahno agitacijo, naperjeno v prvi vrsti proti Vukičeviću in Uzunoviču. Odkrito naglašja, da se bodo v slučaju razcepa radikalne stranke zvezali z vso ostalo opozicijo proti sedanjemu režimu ter ga kratkoma odsemočili. Vse kaže, da pride v radikalni stranki v najkrajšem času do definitivnega razčiščenja, ako si Vukičević ne premisli in ugodni zahtevi pašičevcev, ki slej ko prej zahtevajo odreditev volitev in rešitev notranjih sporov v radikalnem klubu.

Anglija si bo polomila zobe na Rusiji

Izgon angleških državljanov iz Rusije. — Dalekovidna politika Nemčije. — Prvi znak nove vojne. Sovjetske republike složne.

Riga, 2. junija. Glasom poročil iz Moskve je sovjetska vlada sklenila, da se morajo izgnati iz sovjetske Rusije vsi angleški podaniki. Norveško poslanstvo v Moskvi, ki je prevzelo zastopstvo angleških interesov v Rusiji, je že pričelo z resignacijo angleških državljanov. V moskovskih političnih krogih se računa, da se bo napetost med Anglijo in Rusijo v najkrajšem času še bolj poostрила, zlasti pa vsled angleške demonstracije v Vzhodnem morju.

Berlin, 2. junija. Te dni dospe sovjetski zunanji komisar Čičerin, ki se mudi sedaj v Frankfurtu, v Berlin, kjer se bo sestal z nemškim zunanjim ministrom dr. Stresemannom in ministrskim predsednikom dr. Marxom. V Berlinu ga bo pričakoval tudi sovjetski odpravnik poslov v Londonu Rosenholz, ki se vrača iz Londona v Moskvo. Pri tej priliki se ustavi v Berlinu tudi sovjetska delegacija, ki se je udeležila mednarodne gospodarske konference v Ženevi. Za časa bivanja Čičerina v Berlinu se bo vršila konferenca sovjetskih diplomatov. V Berlinu sta namreč pozvana sovjetski poslanik v Parizu in Rimu. V evropskih diplomatskih krogih se pripisuje tej konferenci izredna važnost.

Moskva, 2. junija. Ruska komunistična stranka je izdala proglas, v katerem podarja, da je prelom odnošajev med Anglijo in Rusijo prvi znak nove vojne. Rusija si ne želi vojne in je vso svojo politiko usmerila na ohranitev miru. Toda če bo napadena, je dolžna vseh državljanov, da nastopijo v obrambo domovine. Sovjetska trgovinska misija v Kanadi je dobila od sovjetske vlade nalog, naj nemudoma zapusti kanadsko ozemlje in se vrne v Moskvo.

Italija zahteva nove kolonije

Ogorčenje v Londonu. — London, 2. junija. Današnji listi se obširno bavijo z večerajšnjim uvodnikom »Tribune«, v katerem so iznešene italijanske zahteve glede kolonialne politike, kojih refren je, da zahteva Italija dodelitev primernih kolonij, odnosno mandata nad njimi. Italijanske zahteve, ki so v prvi vrsti naslovljene na Anglijo, so izzvale v tujkajšnjih političnih krogih precejšnje nerazpoloženje. O zadevi se je razpravljalo tudi na večerajšnji seji vlade in v spodnji zbornici, kjer je poslanec delavske stranke za-

Rim, 2. junija. »Giornale di Italia« poroča iz Moskve, da sta zastopnika Afganistana in Turčije v imenu svojih vlad sporočila sovjetskemu zunanjemu komisarju, da bodo njihove vlade spoštovale sklenjene pogodbe o zavezništvu in prijateljstvu ter da bodo zvesto stale na strani Rusije. Tudi italijanski poslanik je podal izjavo, da bo ostala Italija v angleško-ruskem sporu popolnoma nevtralna ter da nima namena, da bi se kakorkoli vmešavala v ta spor, dokler bo Rusija ostala napram Italiji lojalna ter se izogibala vmešavanju v notranje italijanske zadeve.

Posledica protiruske politike Anglije

Vladi prorokuje poraz pri volitvah.

London, 2. junija. Včeraj so se vršile v Bodvoughu nadomestne volitve. Zmagala sta kandidata delavske in liberalne stranke, dočim je vladni kandidat propadel. Z ozirom na to, da se bodo vršile še tekom letošnjega leta v Angliji nove volitve, se pripisuje tem volitvam posebna važnost. Ko je ministrski predsednik Baldwin zvečer prišel na sejo, ga je opozicija sprejela z ironičnimi klicji: Kaj pa bo sedaj z rusko politiko? V krogih delavske in liberalne stranke, ki bosta šli v volilni boj s parolo proti sedanjemu ruski politiki vlade, vlada trdno prepričanje, da bo vlada pri prihodnjih volitvah propadla.

Iteval od zunanjega ministra pojasnilo glede Egipta in pa z ozirom na pisavo italijanskih listov glede kolonij. Chamberlain je v odgovoru naglasil, da je Anglija, ko je leta 1922. priznala samostojnost Egipta, obveljala s posebno noto vse druge vlade, da bi smatrala vsako vmešavanje v egiptovske zadeve za neprijateljsko gesto. Odločno je zavrnil trditve italijanskega tiska, da bi bila Anglija pri tej priliki pristala na podporo italijanskim političnim in gospodarskim težnjam, ki so v prvi vrsti naslovljene na Anglijo, in da so neresnične tudi trditve italijanskega tiska, da je Anglija zagotovila Italiji popolnoma proste roke v Albaniji.

Rumunska vlada demisionirala

Odmev angleške imperijalistične politike. — Revolucija neizogibna. — Liberalna ali koncentracijska vlada?

Bukarešta, 2. junija. Včeraj popoldne so se vršila dolgotrajna posvetovanja med ministrskim predsednikom generalom Avarescujem in voditelji ljudske stranke o političnem položaju; zlasti pa o izraženi želji kralja glede sestave nacionalne koncentracijske vlade. Kako stališče je zavzela ljudska stranka, ni znano. Danes dopoldne je ministrski predsednik v posebni javni predal kralju demisijo celokupne vlade. Kralj je demisijo sprejel. Ministrski predsednik je ob tej priliki izjavil kralju, da sam s svoje strani še ni sondiral terena za sestavo koncentracijske vlade, da pa tudi noče prevzeti te misije ter da naj kralj nikar več ne računa z njim. Predlagal je sestavo liberalne vlade pod predsedstvom Bratianua.

V političnih krogih se sodi, da je demisija vlade položaj le še bolj zamotala. Poedini voditelji strank se izjavljajo deloma proti koncentracijski vladi, deloma pa le pod takimi pogoji, ki že vnaprej izključujejo njihovo sodelovanje.

Anarhija v Radičevi stranki

Zagreb, 2. junija. V organizacijah radičevske stranke v Vojvodini se je pojavilo v zadnjem času veliko nesoglasje in nezadovoljstvo s politiko vodstva stranke. Zlasti postopanje v oblastnih skupščinah je povzročilo med pristaji tudi na deželi veliko nerazpoloženje. Poleg tega je diktatura, ki jo izvaja Stepan Radić pri sestavi kandidatnih list, odbila od nadaljnjega sodelovanja najagilnejše pristaje, zlasti pa vse inteligentne sile. V večini strankinih organizacij se je zato pojavil razkol, ki postaja zlasti sedaj v očigled novih volitev za stranko skrajno opasen. Danes sta odstopovala v Vojvodino Stepan in Pavle Radić, da skušata odstraniti nastale spore in ohraniti enotnost stranke. Tudi v ostalih pokrajinah je opažati med radičevci enak, proti politiki strankinega vodstva naperjen pokret. Zlasti v Dalmaciji in v primorsko - krajiški oblasti je zavladala v radičevskih organizacijah popolna anarhija. V Karlovcu obstojajo kar tri radičevske organizacije. Propaganda, ki jo vrše hrvatski federalisti in radičevski disidenti za ustvaritev hrvatskega bloka proti Radiću, je našla na ugoden teren in vse kaže, da stoji Radičeva stranka pred popolnim razsulo. V zvezi s tem se spravlja tudi zatišje, ki je zavladalo v zadnjem času v vodstvu stranke. V dobro poučenih krogih pa se doznava, da vlada tudi v vodstvu samem veliko nesoglasje in da se najuglednejši radičevski politiki nečijo več pokoravati diktaturi Stepana Radića.

Senzacionalne aretacije v Skoplju

Odkrita makedonska zarota.

Skopje, 2. junija. Včeraj je bilo v Skoplju izvršenih več senzacionalnih aretacij. Policija sprva ni hotela dati nikakega pojasnila. Še le sedaj, ko je aretacije odobrilo tudi sodišče, se doznavajo, da gre za velikopotezno zaroto, ki je bila v službi bolgarskih komitov in akcijskega odbora makedonskojužnih. Vodja organizacije je bil upravnik pošte v Skoplju Nečević, ki je prejel raznih krajev inozemstva pakete in jih odpremljal dalje v Bolgarijo in Makedonijo. Nadalje je bil aretiran neki visokofunkcionar in več uglednih trgovcev. Policija domneva, da je s tem odkrila eno glavnih tajnih organizacij makedonskojužnih v naši državi, ki je vodila vso protidržavno propagando in razdeljevala propagandni material posameznim zaupnikom. Napovedanih je še več aretacij v raznih krajih Južne Srbije.

Pred važnimi izpremembami v naši diplomaciji

Beograd, 2. junija. Kakor se doznavajo v krogih zunanje ministrstva, se pripravljajo dalekosežne spremembe v diplomatski službi. Zunanji minister dr. Marinković že dlje časa pripravlja velik ukaz o upokojitvah, premestitvah in imenovanju diplomatskega osebja. Naglašja se, da hoče definitivno odpraviti familijarni sistem v diplomatski službi in v pozvati na vsa važna mesta res sposobne ljudi. Ukaz bo podpisan še tekom tega tedna. Med drugim bo imenovanih sedem novih diplomatov, ki doslej sploh še niso v diplomatski službi. Večje število poslanikov bo upokojenih, nekaj pa tudi odpuščenih. Naglašja se, da ima akcija zunanje ministrstva pred vsem namen, ustvariti kader sposobnega in zanesljivega diplomatskega osebja.

NAŠ DRAGOMAN BO IZPUŠČEN

Beograd, 2. junija. Danes dopoldne je posetil zunanje ministrstva albanski poslanik Cenu beg. Vašemu dopisniku je poslanik izjavil, da je brzojavno naprosil italijansko vlado, naj takoj izpusti aretiranega dragomana jugoslovenskega poslanstva v Tirani. Prepričan je, da se bo to zgodilo še tekom današnjega dne.

Avto in gnojni voz

Ljubljana, 2. junija.

Povedali smo danes zgodbo, ki je zabavna in bi bila lahko celo idilična, da ni prišlo do nesrečnega karambola, pri katerem je na beli cesti sredi zelenega Sorskega polja treščil avto v voz z gnojnicjo. Presrešljiva tragikomedijska, ki je bila zabeljena z neprijetnim gnojničnim smradom, a je drugače potekla brez resničnih pretresljivosti in nesreč, se je odigrala takole:

V tem lepem pomladanskem vremenu, kakršnega imamo zadnje dni, je ljubljanski kavalir Miško napregel svoj avto. Ker je tudi on med tistimi pravovernimi ljubljancami, ki zvesto upoštevajo svetopisemsko pravilo, da človeku ni dobro samemu biti, najmanj pa na lepem avtomobilskih izletih, je kavalir Miško povabil dva srčka, dva angeljčka, ali kako bi že rekli, da bi bilo bolj ljubezljivo. Skratka, posadil je dve srčkani ljubljanski punčki v svoj avto, sam pa je sedel med nje in zaupljivo šepetal z njima, zdej na eno, zdej na drugo stran.

Avto je plaval v cestnem prahu kakor žareči voz svetega Elije skozi oblake. Zakažni cestni prah je sijal v solnce kakor zlati prašek. In domisljiva Zvonka, ki sicer rada viha noske, je bila kar opojena, ter je že mislila, da se vozi proti paradizu. Naenkrat je kriknila. Kakor odmev se je takoj nato začul tudi vik njene tovarišice Ilonke na drugem kraju širokega sedeža v avtu. Kaj se je zgodilo? Oh, grozota!

Mila angelčka sta se naenkrat pretvorila v grda smrčljiva vragca. Saj se je celo sam kavalir Miško popadel za nos. No torej: kaj se je vendar zgodilo?

Od nasprotnih strani je pripeljal po cesti kmet Nergač gnojnicjo. Že od daleč, ko je zagledal avto, je mahal z bičem in svarilo, da naj se avto izogne, kakor je tudi on z gnojnim vozom zavil na stran. A njegov trimasti vol je bil očividno zelo radoveden na avto ki tako naglo dirja po cesti brez vsake priprave. Ko se je torej avto blizljal, je voliček potegnil nekoliko proti sredi ceste. A gospod Miško, ki je sanjnil Bog ve kaj, je na avto kavalir tudi na vola premalo pazil. Tako se je zgodilo, da se je avto z enim kolesom nekoliko obregel ob kmetijski vozček. Kratkoli suneč je zadostoval da je z voza brizgnila gnojnica v širokih curkih na avto, torej kakor smrčljiv raztopljen njunhanec obšla kavalirja Miška in njegova dva bela angelčka.

Ti si pa kavalir! se je jezila Zvonka, češ: — Še pred gnojnico me ne znaš varovati.

A Ilonka je zaplakala: — Moje krilo, moje belo krilo! — Gospod Miško si je dalje tiščal nos in ni dejal ne bej, ne mev. Resni trenutek pa je od njega kot kavalirja zahteval, da je s pomilovanjem ogledoval črne lise na deviškem krilu lepe Ilonke in na vzbočeni bluzi brhke Zvonke... Ohnil je avto in ga usmeril nazaj proti Ljubljani. Avto je dirjal, a ljudje so postajali ob cesti, se grabili za nosove in se povpraševali: — Hudičja kakšen smrad da vozi ta avto proti Ljubljani?

I, menda Snofceve uhočopi! je pripomnil saljivi voznik Jaka, ki je vozil mimo s svojim pramom tja gor na Gorenjsko, kjer se vedno zgodi kaj fletnega.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Effekt. Invest. pos. 84.50 85, Vojna škoda 342.50 343.50, Zadolžnice Kranjske deželne banke 20, 22, Zastavni listi Kranjske deželne banke 20, 22, Celjska pos. 195, 197, Lj. kr. 150, Merk. Kočevje 98, 100 98, Prastidion 850, Kreditni zavod 160, 170, Trbovlje —, 460, Vevče 130, Stavbna družba 55, 65, 58, 59, 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Effekt. 70. št. invest. pos. 1921 84 in pol — 85, 2 in pol. drž. rente za ratno štetu 341.5 — 343, Ljub. kred. 150 — 152, Hrv. esk. banka 95 — 96, Kred. banka Zagreb 93 — 94, Hipotek. banka 60 — 61, Jugobanka 92 — 93, Prastidion 850 — 855, Drava d. d. Osijek 580 — 620, Sečera Osijek 505 — 515, Isis d. d. 47 in pol — 50, Gutman 270 — 280, Slavonska 110 — 125, Slavonija 27 — 28, Trbovljska 460 — 465, Union paromlin 300, Vevče 130 — 140, Agraria 50 in pol — 51 in 1 šet.

Devize: Dunaj 800—803, Berlin 13.48 — 13.51, Italija 311.99—313.99, London 276.10 — 276.90, Newyork ček 56.70—56.90, Pariz 222.25—224.25, Praga 168.20—169, Curli 10.935—10.965.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curli: Beograd 9.13, Pariz 20.36, Milan 28.725, Newyork 519.75, London 25.25, Praga 15.3975. — Trst: Beograd 31.65, London 87.50, Curli 346.20.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 2. junija 1927.

— Z naše univerze. Na teološki fakulteti ljubljanske univerze sta imenovana za redna profesorja dr. Jože Učič, za izrednega profesorja sistematske dogmatike pa dr. Janez Fabijan.

— Pomočnik našega zunanjega ministra v Pragi. V tork je prišel z berlinskim brzovlakom v Prago pomočnik zunanjega ministra dr. Marinkovića Steva Pavlovič, ki je ostal v Pragi do večerja zvečer.

— Jugoslovenci na grobu češkega neznanega vojaka. V tork je posetila grob neznanega vojaka v Pragi skupina jugoslovenskih učiteljev na gluho-slepim in položila krasen venec s trakovi v jugoslovenskih barvah in z napisom: »Velikemu junaku — jugoslovenski učitelji slepih in gluho-slepim«.

— Ispremembe v naši vojski. Imenovani so: za vojaškega atašeya v Pragi dosedanjí pomočnik načelnika štaba komande III. armijske oblasti generalštabni polkovnik Peter Nedeljković, za vojaškega atašeya v Atenah dosedanjí kraljev adjutant Mihajlo Boda, za namestnika načelnika sodnega oddelka komande bosanske divizijske oblasti dosedanjí namestnik stalnega sodnika bos. divizijskega vojnega okruha sodni major Gustav Dolinšek, za namestnika stalnega sodnika savaškega divizijskega vojnega okruha dosedanjí namestnik načelnika sodnega oddelka komande drav. div. oblasti sodni major Savo Markovič, za namestnika pomočnika načelnika intendanture komande madžarske divizijske oblasti dosedanjí namestnik upravnika moravskega intendantnega skladišča administrativni major Josip Breznicek, za namestnika pomočnika načelnika intendanture komande divizijske oblasti dosedanjí preglednik računov I. armijske oblasti administr. kapetan I. klase Dragič Knežević, za pomočnika načelnika intendanture komande osiške div. oblasti intendantki major Vilko Fux, dosedanjí na službi pri provizantskem oddelku vojnega ministrstva, za inšpektorja 2. orožniškega polka orož. podpolkovnik Viktor Novak; razrešen je dolžností namestnika začasnega sodnika šumadijskega vojnega okruha brigadni general Vladimir Skubic.

— Imenovanja v učiteljski službi. Imenovani so: za stalnega učitelja v Celju Gvido Srebotnik za stalno učiteljico ženske osnovne šole v Celju Ana Suhač, za stalnega šolskega upravitelja v Vuhredu Karel Volmayer, za stalnega učitelja deške osnovne šole v Ljutomeru Fran Ramšak, za stalno učiteljico v Spod. Polskavi Franica Podlesnik, za stalno učiteljico v Slivnici M. Majšek, za stal. učitelja na deški šoli v Studenih Jos. Purkart, za stalno učiteljico dekleške osnovne šole v Studenih Amalija Gnuš, za stalnega šolskega upravitelja v Murski Soboti Mirko Majcen, za stalno učiteljico v Murski Soboti Gizela Ruža, za stalnega šolskega upravitelja v Slovenjgradcu Leopold Kopac, za stalno učiteljico v Sošanju Marija Selak-Mošnik, za stalno učiteljico pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini Ivanka Podrek, za stalno učiteljico v Kostivnici Marijana Šket, za stalnega učitelja v Brezicah Franjo Bernetič, za stalnega šolskega upravitelja v Pišecah Ferdo Kokot, za stalno učiteljico v Pišecah Erna Kokot-Bradaska, za stalno učiteljico v Senni Marija Mavrin, za stalnega učitelja v Dobu Rupert Smolik, za stalnega šolskega upravitelja v Jaršah Ernest Šušteršič, za stalno učiteljico dekleške osnovne šole v Ribnici Julija Kmet-Kos, za stalno šolsko upraviteljico v Bukovinah Amalija Lendovšek-Soršak, za stalno učiteljico v Cerkljah Mira Povh, za stalno učiteljico v Čatežu Valerija Bernetič-Majer, za stalni učiteljici pri Sv. Križu pri Litiji Angela Jaklič in Pavla Jaklič, za stalnega šolskega upravitelja v Sv. Gori Ivan Zagažna, za stalnega šolskega upravitelja v St. Vidu pri Stični Lovro Jevnikar, za stalnega učitelja v Zagorju ob Savi Rudolf Aršek, za stalnega učitelja v Ljubljani Karlo Goršek, za stalno upraviteljico III. deškega zaveščišča na Taboru v Ljubljani Marija Jerman-Gantar, za stalno učiteljico na Ježici Josipina Vončina, za stalnega šolskega upravitelja v St. Jurju pri Grosupljem Josip Trobiš, za stalno učiteljico v St. Jurju pri Grosupljem Marija Trobiš-Močan, za stalno učiteljico v Mirni peči Olga Zajec, za stalno učiteljico v Smihelu Marija Barle, za stalno učiteljico v Mirni peči Olga Tomič.

— Zakon o meštanskih šolah. Prosvetno ministristvo je končno izdelalo načrt zakona o meštanskih šolah, ki bo v kratkem nastal in predložen Narodni skupščini.

— Vinski zakon. V ministristvu trgovine in industrije je izdelan nov vinski zakon. Nekateri trgovske zbornice so predložile trgovinskemu ministristvu konkretne predloge za zaščito našega vinogradništva.

— Volitve v Delavsko zbornico za Dalmacijo. Za 12. junija t. l. so bile določene volitve v Delavsko zbornico za Dalmacijo, katere se bodo v Dubrovniku. Iz volilnoizbirnih razlogov so bile volitve preložene.

— Zveza za tujski promet v Sloveniji ima svojo glavno skupščino dne 10. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v pritličnih prostorih Zbornice za trgovino in industrijo v Ljubljani. Ako se ob določeni uri ne sestane dovoljno število članov, se bo vršila skupščina pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom ter se bo na njej sklepalo ne glede na število navzočih članov.

— 600 predavanj v enem dnevu. Vidovičev prosvetni pokret, ki je v vseh večjih krajih ustanovil svoje klube ter s pomočjo Dopolavne šole in revije »Novi Človek« pridobil mnogo pristavev, priredi v nedeljo 5. junija predavanja o temi »Faktor dela — evangelijski življenja« v 700 krajih. Računa se, da bo poslušalcev ta predavanja do 100.000 oseb. Vidovičev pokret zavzema med našim ljudstvom vedno več obseg, kar je tem važnejše, ker mu je poleg prosvetnega cilja namen tudi etična povzdiga naroda.

— Vidovičev klub v Mariboru priredi v nedeljo, dne 5. junija ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma javno predavanje. Tema: **Cinčletni dela — evangelijski življenja**. To predavanje je spisal Miljenko Vidovič, vodja prosvetno-etičnega po-

kreta v Sarajevu, nalašč za to priliko in se bo vršilo ob enem širom naše države, da se na ta način javnost seznaní z vodilno idejo tega pokreta. Važno pa je to predavanje tudi radi tega, ker se bo na njem obravnavalo tudi o glasovih, ki so se v zadnjem času pojavili v naši javnosti proti Vidovičevemu pokretu. Po predavanju se vrši diskusija.

— Zahvala podružnice J. M. v Mariboru. Odbor podružnice J. M. v Mariboru se tem potom natiskreje zahvaljuje vsem, ki so v katerikoli obliki pripomogli, da je bila manifestacija našega Maribora ob desetletnici majske deklaracije tako sijajna in veličastna. Hvala predvsem naši nadebudni in navdušeni mladini, ki se je udeležila prireditve korporativno; hvala šolskim vodstvom, društvom in posameznikom, ki so sodelovali pri nabiranih akcijah, ki je kljub neugodnemu času dobro uspela; hvala pevcem, godbenikom, rediteljem, govornikom — skratka vsem udeležencem, ki so se dne 29. maja dejansko spominjali velikega trenutka v razvoju našega naroda, ko mu je z majsko deklaracijo zasijala zarja svobode in boljše bodočnosti. Ta enodušnost, ki je prevela množice v nedeljo na taboru, pri obhodu in pri odkritju spominske plošče, pa naj ostane; i nadalje vedno in povsod, kadar gre za velika vprašanja, ki se tičejo celokupnega našega narodnega življenja!

— Kamniška podružnica Jugosl. Matice se zahvaljuje vsem, ki so s svojim sodelovanjem pri akademiji, prireditvi o priliki proslave majske deklaracije, pripomogli k velikemu moralnemu in materialnemu uspehu te prireditve. Zlasti se zahvaljuje moškemu zboru društva Lira, tamburaškemu zboru društva Etnost, gđc. A. Mezetovič, g. Pogačarju, St. Savinku in I. Vrančiču za njihove pevске, deklamatorne in muzikalne točke, nadalje režiserja g. R. Kosu in Ant. Zmucnu in vsem igricem za krasni uspeh dramatičnih prizorov.

— Smrtina kosa. Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Štefka Kamperelič, soproga tatnika ministristva za šume in rube. Pokopina je bila vzorna, plemenita žena. Pogreb bo v petek ob štirih popoldne iz drž. bolnice. Blag ji spomin! Žalujoci rodbini naše iskreno sožalje!

Iz Ljubljane

— **Davčni plačilni nalogi.** Finančni delegat g. dr. Rupnik je z odlokom z dne 24. maja 1927 odredil zopetno izdajanje plačilnih nalogov za vse neposredne davke. Ta vest bo nedvomno vzbudila med vsemi davkoplačevalci opravljeno zadoščenje, ker jim bodo plačilni nalogi omogočili boljše evidenco davčnih plačil nego so jo mogli imeti doslej.

— **Mestni magistrat Ljubljani** opozarja na razglas delegacije ministristva financ vse privatne uslužbence (tudi kvalificirane trgovske in obrtniške pomočnike) ter samoupravne namestence in funkcionarje, da prijavijo do 30. junija 1927 davčni administraciji svoje službene prejemke za tekoče leto. Več je razvidno iz razglasa na mestni deski in na reklamnih deskah.

— **JZdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski zdravstveni izkaz mestnega fizikata ljubljanskega navaja, da je bilo v času od 22. do 31. maja 48 novorojenih, a število umrlih 33. Novorojenih je bilo 27 moških, a 21 žensk, umrlo je 19 moških, a 14 žensk. Smrtni vzroki so bili: trebušni tifus 1, druge nalezljive bolezni 1, jetnika na spoplih 9, druge oblike jetike 1, rak 4, bolezni na srcu 3, pljučnica 2, prirojen slabost 3, samomor 1 in druge bolezni 33. Naznanjene nalezljive bolezni: škrlatinka 2, ošpice 4, davica 1 in dušilni kašelj 2.

— **Ob prireditvi »Dneva slepih«** so se udeležile ljubljanske šole po svojih dijakih in dijaknjah jako častno pri javnem nabiranju po mestnih ulicah. Nabrale so: I. drž. gimn. 680 Din; II. drž. gimn. 1067,50 Din; III. drž. gimn. 1047,50 Din; realka 1304 D; trg. šola 1410,55 Din; trg. akad. 2025,50 Din; žen. obrt. šola 226 Din; Kristfovo zavod 1461 Din 50 p; sred. teh. šola 472 Din; 4 dekl. osn. šola 359,10 Din; učiteljšče 1379,50 Din; Lichtenturn 3229,50 Din; I. dekl. mešč. šola 1378 Din; osn. šola v Šiški 290,25 Din; Uršulinke 4768,50 Din; I. mešč. šola 1366,50 Din; II. mešč. šola 1356,40 Din; poleg tega pa so nabrali dijaki (diaknjice), ki v naglici niso označili svoje šole, znesek 2486,50 Din.

— **Posamezniki pa so darovali oziroma nabrali v tem času:** gg. sopr. vel. žup. Dr. Vodopivec 1000 Din; po 200 Din dr. Breževja in vladn. kom. Mencingerja; dr. Nalacanova, dr. Pogačnikova, prof. Sušnikova, dr. Šerkova, dr. Tavčarjeva in tvrdka Premelj po 100 D. Babnikova 1060; Breževja in Skabernetova 413; Cvelbarjeva 704,15; Dežmanova 1298,10; Krekova C. 1184,54; Lendrova in Ravnharjeva 1491,80; Nalacanova in Sušnikova 839 Din 35 p; Puntarjeva 778,45 Din; Sičeva 577; Skabernetova 267; Wesnerjeva 228; Klub Primork 265; Kolo jug. sester 981; Jadranska straža (Strle) 1481; Atena (Bahovec) 1780; Spl. žen. društvo 465,60; Šišenska Cir.-Met. podr. 867,40; Ženski pokret 757,55; rav. Poljšak 50, Svetek 10 in neznaní 2 Din.

— **Vsem darovalcem, nabiralkam (nabiralcem) šolskim ravnateljstvom (upraviteljstvom) ter vsem, ki so pomagali pri tej dobrotelni prireditvi, se pristno zahvaljuje imenu slepcev: Kuratorji.**

— **JZavolje reda.** Iz Rožne doline nam pišejo: Ze dober čas je tega, kar je bil s precej debelim gramozom nasut zaključni del ceste v Rožno dolino, v kolikor spada pod ljubljansko občino. Cesta je nasuta nekako od mitnice do meje ljubljanskega pomezja. Pričakovali smo, da bo veliki valjar po nasutju tudi tu opravil svojo zaključno funkcijo. Toda čakamo zaman. Konji, ki morajo iz mesta vlačiti v Rožno dolino težke tovore, za katere se plača dovolj visoka mitnina, imajo tu pravi križev pot. Zival se muči in peha, da je bolj utrujena kakor po vsej poti od mesta do tega dela ceste. Prosimo, da va-

ljar tudi tu opravi svoje delo. — Kamijon, ki škropi ceste, v kolikor spada pod mestno občino, vozi skozi Rožno dolino pod Rožnik. Dviguje prah, a ceste nam ne sme pokropiti, ker smo že — izven mesta. Ali se ne bi dalo urediti, da bi za primerno ceno tud Rožno-dolanci bili deležni škropljenja, ako že vodni tank sleherni dan pasira naše ceste?

— **Dan Rdečega križa.** Binkoštno soboto popoldne in binkoštno nedeljo dopoldne bo prodajala šolska mladina vseh ljubljanskih šol listke v korist Rdečemu križu. Prosimo cenjeno občinstvo, da tudi letos izkaže svojo naklonjenost naši dobrotorni organizaciji. Oblastni odbor.

— **Iz pisarne Sokola I.** Sklepom odbora seje pozivljamo vse člane, da prisostvujejo slavnosti razvitijskega prapora binkoštni ponedeljek ob pol 4. uri popoldne v slavnostnih krojih. Vsi člani v kroju — tudi oni, ki imajo naročene seje — se postavijo med svečano obrednostjo razvitijske, t. j. ob 4. uri popoldne pred glavno tribuno s čelom k telovadnici. Praporščaki in spremstvo se zbirajo pred 4. uro v glavni dvorani, kjer dobijo podrobna navodila.

— **Pripuke razvitijske gđc. I. Kravanja** je založil g. Vekoslav Kramarič, ki ga je gospodična pred svojim odhodom v Berlin edino pooblastila za razpečevanje svojih slik. Razvitijske so dobro uspeli in so razmeroma poceni: komad 1 Din. — Kramarič izda te dni tudi album modernih ljubljanskih posnetkov. Album se bo razpečeval po 8 Din. Razpečevalci, ki dobijo pri razvitijskih kakor pri albumih primeren popust, naj blagovolijo prijaviti svoja naročila na naslov: Vekoslav Kramarič, Florianska ulica 22, Ljubljana.

— **Iz Izravnanje Erjavčeve ceste!** Ob vokalju, kjer se križa Erjavčeva cesta z Bleiweisovo, kvari njeno ravno smer vrtna ograja, ki za 2 m zožuje cesto do ogle do šole na Vrtač. Kolikor nam je znano, se je občina svoj čas že pogajala z lastnikom hiše, ki je bil pripravljen odstraniti ograjo in se umakniti, ako mu občina zgradi novo ograjo, ki bi šla v ravni smeri od šole do njegove hiše. Stvar je očividno zaspala, in tako stara ograja še nadalje kvari lepoto Erjavčeve ceste.

— **Vse one cenjene dame,** ki sodelujejo pri primorski prireditvi »šare«, se naprošajo, da pridejo danes ob 16. na vrt g. Batiča. Nabirale pole je prinesli s seboj.

— **Geografsko društvo v Ljubljani** opozarja svoje člane, kakor tudi naše turiste in sploh vse ljubitelje narave, da se vrši danes v četrtek zvečer ob 8. uri predavanje o Gronlandu v Unioni. Predava g. dr. Steinböck ob številnih skopičnih slikah po lastnih posnetkih. Vstopnice se dobijo v Matični knjigarni in zvečer v Unioni.

— **Dvorska knjižnica** — Borštnikov trg 1 — je odprta vsak delavnik od 5. do 7. ure popoldne. Knjižnica ima lepo število slovenskih, srbohrvatskih in nemških knjig, katere izposojuje proti prav nizki odškodnini vsakomur, kdor se zadoštno izkaže.

— **Predprodaja vstopnic** za slavnost razvitijskega prapora in javne telovadbe Sokola na binkoštni ponedeljek popoldne je prihodnji petek in soboto popoldne v Tikovni zadruzi, Prešernova ul. 471-n.

— **Opozarjanje na mladinsko akademijo Sokola II.** ki bo v petek 3. t. m. ob pol 9. zvečer v telovadnici na realki. 470-n.

— **Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, vženin itd.** se dobi po priznani nizkih cenah pri Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 64-L

Razvitijske prapora, javna telovadba Sokola I. na Taboru binkoštni ponedeljek 6. junija - ob 4. uri popoldne -

Iz Maribora

— **Birma v Mariboru.** Kakor vsako leto, se bo tudi letos na binkoštno nedeljo vršila v mariborski stolnici birma. Poleg mariborskih otrok prihaja vsako leto tudi iz okolice mnogo otrok tako, da sega število birmancev navadno čez tisoč. Botri in botrice pridejo pridno nakupujejo darila, ki pa so večinoma omejena le na praktične stvari. Zlatina in druga taka pred vojno moderna roba najde sedaj le malo kupcev.

— **M o pobratimiji demokratov s socialisti v Mariboru** fantazirajo gospode na Korški cesti, ker so demokratje na zadnji občinski seji stali povsem umesten predlog, da se socialistom kot najmočnejši tranki v mestu prizna primerno zastopstvo v krajnem šolskem svetu. Klerikali očividno pozabljajo na svoje zavestništvo s komunisti v Ljubljani in na svoje dveletno zavestništvo s socialisti v Mariboru. Sedanjí napadi na socialiste in demokrate imajo pač le namen, da prikrijejo svoj lastni koruzni zakon z — Nemci!

— **Določitev tarife za avtotakse.** Občinski svet je na svoji zadnji seji določil tarifo za avtotakse. Za prvi kilometer smejo računati 10, za vsak nadaljni kilometer pa 6 Din. Ponosi se zviša kilometrska cena za 50 par. Pri krstih, porokah itd. smejo računati največ 130 Din. Tako bodo sedaj avtovožnje v Mariboru cenejše kakor pa izvoški.

— **Negoda mestnega avtobusa.** Mestni avtobus, ki vozi na progi Maribor — Celje, se je včeraj v Vojniku zopet tako pokvaril, da so se morali potniki z drugimi vozili vrniti v Celje in od tam z vlakom odpeljati domov. Sedaj sta že dva avtobusa pokvarjena in ju ne morejo popraviti, ker nimajo potrebnih rezervnih delov.

Srečne srečke z glavnimi dobitki

Zaključno žrebanje V. razreda državne loterije. — Glavni dobitki v pravih rokah. — Novo kolo, nova sreča.

Malo drugače kakor mladi češki poet Hynek Macha, ki je prepeval, da je prvi maj sreče in ljubezni čas, gostolijo jugoslovenski srečkarji, ki smatrajo 31. maja za dan svoje sreče in usode. Kakor mehurčki iz mila so se razblinile sanje neštetiht srečkarjev, ki so skoraj ves mesec sanjali o sreči, denarju, zadovoljstvu ... in morda tudi o ljubezni. Kajti dandanes tudi o ljubezni ne moreš sanjati brez denarja. Kocka je padla. Oziroma padle so stotine papirkov in dveh velikih škrič razredne loterije. Dne 31. maja je bilo zaključno žrebanje 5. razreda 13. kola, ki je prineslo najvišje premije in dobitke, odkar v naši državi obstoja razredna loterija.

Sreča je slepa. Toda po čudni slučajnosti se često dogaja, da premije in dobitke nakloni mnogim, ki jih ravno najmanj potrebujejo. »Denar gre k denarju!« vzklikajo oni, ki se smatrajo za bolj potrebne kompetente kakor oni, ki so zadnja leta dvignili že lepa poklonila. A tokrat je zaključno žrebanje značilno veliko izjemo. Sreča se je nasmejala mnogim zares potrebnim. Marsikateri siromak ugotavlja zdaj po zaključnem žrebanju, da so se mu denarji vendar zaključem brez sanjskih bukvic izpolnile sanje in da je preko noči postal bogataš — do gotove meje, seveda.

Pri vseh dosedanjih žrebanjih je neka zla usoda kakor črn oblak ležala nad Srbijo. Vse večje dobitke sta pobrali Hrvatska in Bosna. Tokrat pa so domala vsi večji dobitki odpadli na Srbijo in Vojvodino, in kar je glavno: pridejo res v roke siromašnim potrebnežem. Dve premiji po 1.200.000 Din odpadeta na osem četrtnih vojne srečke št. 24.650. Vsaka četrtnica te najprejše srečke prejme po 301.000 Din. Takoj popoldne, ko se je zaznal rezultat žrebanja, je v Beogradu nastala živahna nervoznost. Oni, ki niso imeli sreče, so hoteli doznati vsaj imena srečnih dobitkarjev. Toda kolekture so po svoji profesionalni dolžnosti uporno zadrževale imena in so je jedva doznalo, da en delež prejme siromašen ruski begunec, ki je zaposlen kot delavec v Pantevu. Ves zmeden nad srečnim preokretom svoje življenske usode je Rus prosil Kolakovičevo agencuro, naj za božjo voljo ne izda njegovega imena.

Drugo četrtnico, ki je bila prodana v Vasičevi kolekturi, je kupil neki prebivalec iz Srema, čigar ime istotako še ni znano. Pravijo, da je menih. Nadaljne četrtninske deleže velikega dobitka prejmejo: vodovodni insta-

later Mika Vučković v Beogradu, dva neznanca v Nišu, neki privatnik uradnik v Drvaru, nadalje nepoznan srečnik v Jagodini, a osmo četrtnico prejme neki konzorcij v Pančevu, ki je premogel 1222 srečk.

Glede Slovencev se je znani pregovor, da Slovenci nima sreče, tudi tokrat obistnil pri prvem dobitku, zato pa se je umaknil pri drugem dobitku. In zopet je šaljiva usoda hotela, da se ni uresničil pregovor, da Bog Kranjca ne zapusti, ker je del druge nagrade naklonil Stajercu, nekemu neznanemu delavcu iz Celja. Drugi dobitek (dvakrat po 500.000 Din) si bodo v deležih po 125.000 Din delili naslednji srečni možje: omenjeni naš Celjan, nočni čuvaj Kristofor Orošević v Beogradu skupno z nekim bančnim slugo, neki lični čuvaj s Skopljske ulice v Beogradu, neki urarski pomočnik v Beogradu, neki upokojenec iz Beograda, nadalje trgovec Pera Blagojevič iz Niša in neki nepoznan srečnik in osem del pa prejmeta dva mlada zaročenca. On je brivski pomočnik; nagrado je takoj dvignil in bo menda v kratkem povedel svojo nevesto pred oltar.

Izmed nadaljnjih dobitkov naj navedemo, da je polovico od 800.000 Din, torej 150.000 Din dobil neki mali kavarar iz Gučeva. Morda bo zdaj avanziral za hotelirja. Ni malenkost niti četrtna dobitka od 400.000 Din, to je 100.000 Din, ki jih je dobila neka mlada gospodična iz Vrnjceva ter tako preko noči postala bogata nevesta, okoli katere so se baje še tisti dan začeli muhati ženitveni kandidati. Ker je punca doma ravno v znamenitem kopašiču, ni dvoma, da bo letošnjo sezono imela obličico kavalirjev in da si bo znala pravega izbrati za svojo slabšo polovico.

Žrebanje je končano: Kdor je imel srečo, bo denar vtiaknil v žep in ravnal po svoje z njim. A za vse one, ki so imeli smolo, še vedno ne sme veljati famozni citat: »Lasciate ogni speranza ...« V juliju prične novo kolo. Ravnatelj državne loterije E. Antuhe je izdelal nov načrt, po katerem bo obstojala ista vsota dobitkov kakor doslej, vendar pa bo tudi vsak imetnik neplodovite srečke dobil povrnjenih 40 odstotkov vplačane vsote. Žrebanje se bo vršilo po dosedanjem načrtu z dvema glavnima premijama po 1.200.000 D. Kolekture nas že oblegajo s ponudbami za dobavo srečk. Stejno knofe!

Iz Celja

— **Začetek kopalne sezone v Celju.** Po mrazih in mokrotnih, več tednov trajajočih dnevih se je mesec maj poslovil od nas z izrednimi gorkimi solničnimi žarki. Obrežje bistré Savinje je na mah oživilo in bo, ako bodo trajala lepi dnevi naprej, kmalu v letošnji kopalni sezoni, ki se je itak zelo zakašnila, zopet običajno pestro in živahno. Kdor želi gollji plavalni sport, mu nudi kopalnice »Diana« na desni strani Savinje za Bregom mnogo užitka. V dobrem stanju in v lepem redu pa se nahajata tud mestno kopalnice na zapadni strani mestnega vrta.

— **Predložitev zdravniških izpričeval.** Člani Sreškega gremija trgovcev v Celju se v smislu sklepa obč. zbora z dne 24. maja opozarjajo, da se bo odslej naprej dovolilo sprejemanje vajencev le, če se pri prijavi vajenca predloži zdravniško izpričevalo o telesni in duševni sposobnosti vajenca za trgovsko obrt. Zdravniška izpričevala smejo izdati samo distriktni zdravniki.

— **Prvi avtomobil** je bil na celjskem Starem gradu v ponedeljek popoldne. Gosp. Al. Drolec, lastnik avtotakse, je na stari grad pripeljal z avtom štiri osebe. Vozil je mimo Skalne kleti in mimo Fanningerevega posestva. Če bi bila pot na Stari grad urejena, bi bil dohod lažji.

— **Trgovci-točilci!** Srečki gremij trgovcev v Celju poziva člane trgovce-točilce, ki so prešli od pristojnih srečkarj poglavarstev odlok, da jim je počeni s 1. julijem t. l. zabranjeno točiti alkoholne pijače, da bi se dala rekurza obrniti na gremij, ki bo članom s potrebnimi pojasnili na razpolago.

— **Umrl je v invalidskem domu v Celju** vojni invalid Franjo Otter. Bolehal je že več let na bolezní, katero si je nakopal v vojni. N. v m. p.!

— **32° C toplote** je kazal včeraj v sredo ob pol 2. uri termometer v mestnem vrtu. Lansko leto ni bilo v celom poletnem času zaznavovati tako visoke temperature.

Celjska porota

POZIG.

V sredo dopoldne se je pričela razprava proti 38letnemu posestniku Jakobu Beletu iz Gornje vasi pri Rogatu, proti njegov 35letni ženi Alojziji Beletovi, proti 50letnemu malemu posestniku Josipu Skrablu iz Zahrenberca pri Rogatu in njegovi 50letni ženi Neži Skrablovi.

Sredi oktobra 1926 je prišel k Alojziji Beletovi v Gornji vasi posestnik Josip Skrabl, ki je bote Beletovih otrok in z Beletovimi v daljnem sorodstvu, in ji zaupno svetoval, naj bi dala ona in njen mož svoja poslopja visoko zavarovati, potem pa naj bi jih zažgala. Na ta način bi prišla do zavarovalnine in z njo poplačala dolgove, z ostankom pa si postavila hišico. Drugi dan sta se Beletova posvetovala o Skrablovem predlogu in res je dal Bele dne 31. oktobra 1. 1926 zavarovati svoja poslopja za 56.000 dinarjev.

Dne 11. decembra 1926 zjutraj je odšel Bele z doma, poprej pa je rekel ženi, naj stori tako, kakor ji je Skrabl svetoval. Beletova je po moževem odhodu močno zakurila peč, postavila na ogenj ponvico z mastjo in odšla v sobo. Ko je prišla nazaj, so že gorele tri prste debele plasti saj. Beletova je stopila nato na podstrežje gospodarskega poslopja in položila na kup slame poleg

slamnate strehe žerjavico. Kmalu sta bila hiša in gospodarsko poslopje v plamenih. Obe poslopji sta zgoreli do tal. Zanimivo je, da bi bilo moralo priti Beletovo posvetovalno dne 19. januarja t. l. na dražbo. Beletova priznava svoje dejanje, dočim Skrabl tajni, da bi bil nasvetoval požig.

Dne 30. oktobra 1926 popoldne, torej 14 dni nato, ko je Skrabl govoril z Beletovo zaradi požiga, je izbruhnil požar v Skrablov hiši v Zahrenbercu. Zgorela sta hiša in gospodarsko poslopje. Ko je požar nastal, je bila Skrablova žena sama doma, dočim je mož sekal v gozdu dva. Skrabl je dva tedna poprej rekel Beletovi, da si bo tudi sam požgal, ker ga stiskajo veliki dolgovi. Skrabl niti premije za zavarovanje ni mogel plačevati in ga je morala zavarovalnica tožiti za plačilo. Za škodo vreden požar bi bil dobil od zavarovalnice 34.150 Din, a je zahteval vso zavarovalnino v znesku 46.000 dinarjev. Skrabl in njegova žena odločno tajita krivdo na požaru.

Porotnikom je bilo stavljenih glede obtožencev pet vprašanj. Vprašanje glede krivde so porotniki pri prvih dveh obtožencih potrdili, pri drugih dveh pa zanikali. Obsojena sta bila: Jakob Bele na 14 mesecev težke ječe, Alojzija Bele na 18 mesecev težke ječe, Josip Skrabl in Neža Skrabl pa sta bila oproščena.

Gospodarstvo

— **Carinski dohodki** od 10. do 20. maja so znašali 45.893.451 Din. Od tega odpade na carinarstvo v Beogradu 12.022.248, v Zagrebu 10.794.738, v Novem Sadu 9.196.012, v Ljubljani 7.574.627, Dubrovniku 2.764.392, v Skoplju 2.354.615, v Splitu 1.196.819. Od 1. aprila do 20. maja so znašali carinski dohodki 228.577.709 Din. V proračunu je bilo določeno za to razdobje 234.527.776.

— **Stanje Narodne banke** 22. maja. Kovinska podlaga se je zvišala od zadnjega izkaza za 52 milijonov, posojila so se znižala za 17.400.000, saldo raznih računov je narasel za 1.888.800. Obtok novčanice se je zmanjšal za 80 milijonov, državne tirjatve po raznih računih so narasle za 776.800.000, razne obveznosti pa za 526.700.000.

— **Denarno poslovanje Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v preteklem letu.** Nadzorni odbor Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je imel 9. maja sejo, na kateri je pregledal račune in bilanco za leto 1926 in ugotovil, da se je poslovanje urada lani zaključilo z deficitom v znesku 2.

Tragedija čeških letalcev v Bukarešti

Zmagovalec v tekmi za Coppa d' Italia pilot Bican težko ranjen, konstruktor ing. Kinsky mrtev.

V torek jutraj se je dvignil na letališču Pipera pri Bukarešti češkoslovaški pilot Bican na poskusni polet, kerega se je udeležil tudi ing. tovarne «Avic» Kinsky. Aeroplan je letel v višini 200 m ob železniški progi. Naenkrat je nastal v motorju defekt in brzina motorja je začela pojemati. Aeroplan se ni mogel več držati v zraku in je treščil z veliko silo na tla, kjer se je popolnoma razbil. Izpod razvalin so potegnili pilota Bicana s težkimi ranami na glavi in desni nogi. Ing. Kinsky, ki je sedel za pilotom, je zadobil tako težke poškodbe na glavi, da je obležal pod razbitim aeroplanom mrtev. Pilota so odpeljali v vojaško bolnico, kjer je bil takoj operiran. Na letališču se je pripeljal kmalu po katastrofi šef rumunske vojne avijacije general Rudeanu, ki je osebnostno prevzel vodstvo preiskave. Strokovnjaki so ugotovili, da je bila konstrukcija letala brezhibna.

Dočim slaviti ves kulturni svet trumf moderne avijacije povodom poleta kapitana Lindbergha čez Atlantski ocean in dočim Francija še vedno ne more preboleti izgube svojih letalskih herojev Nungesserja, Colija, Saint Romana in Mourayesa, stoji češkoslovaška zopet ob grobu enega svojih najboljših letalcev. Ponesrečila sta se dva pionirja mlade češke avijacije, dva moža, ki sta bila očividca tragične smrti dr. Lhote, ki se je ponesrečil lani v Italiji pri letalski tekmi za Coppa d' Italia. Pilot Bican je kot naslednik ponesrečenega dr. Lhote v tekmi za prvo nagrado v Italiji zmagal. Pomotoma je agentura

Stefani takrat poročala, da je ing. Kinsky skupaj z Lhoto našel pod razvalinami razbitega aeroplana smrt. Kinsky je slučajno odstopil pred usodnim poletom svoje mesto mehaniku Olejniku in si tako rešil življenje, žal samo za nekaj mesecev.

Težko ranjeni pilot Bican je eden najboljših čeških letalcev. Po povratku iz Italije, kjer si je priboril prvo nagrado, ga je Praga sprejela na najsvetanejši način. Lani 16. oktobra, po tragični smrti dr. Lhote in njegovega mehanika Olejnika, je pisal ing. Kinsky uredništvu nekega češkega lista pismo, v katerem pravi: Pri tovarni Avia ostajem po tem tragičnem dogodku samo za to, da branim čast češkoslovaške zastave, za katero sta moja dva tovariša žrtvovala življenje.

Pilot Vaclav Bican, ki se bori v rumunski vojaški bolnici s smrtno, je bil rojen 1. 1901. v Skridlah na Češkem. Pilot je postal pri vojaki, kjer se je kmalu odlikoval kot akrobat. V službo tovarne Avia je vstopil leta 1924. kot šef-pilot. Absolviral je celo vrsto znamenitih poletov in leta 1925. je pobil hitrostni rekord. Letal je z brzino 180 kilometrov na uro. Lani si je priboril v Italiji prvo nagrado. Rojen je bil leta 1899. v Turnovi. Studiral je praško tehniko in vstopil leta 1925. v službo tovarne Avia kot konstruktor. Med letalci je bil zelo priljubljen. Zadnje čase se je pripravil na letalski izpit, toda predno je postal poklicni letalec, ga je prehitela smrt.

zahtevala že več človeških žrtev. Več oseb je zadela kap, a mnogo ljudi je utonilo pri kopanju.

Bestijalen zločin

Poročali smo te dni o strahoviti nesreči, ki se je dogodila v selu Kunovo pri Varšavi na Poljskem. Patrujoji vojakov, ki je spala v nekem skednju, je ponoči zalotil požar in v plamenih je našlo strašno smrt sedem vojakov, dočim jih je 15 težko obžganih in se bore s smrtno. Kakor javljajo iz Varšave, so doslej še trije vojakji podlegli poškodbam, tako da znaša število nesrečnih žrtev deset.

Kako je požar nastal, se sprva ni dalo ugotoviti. Prevladovala je mnenja, da se je v skednju vnel seno, ker je neki vojak vrgel proč cigareto. Toda že dan kasneje je preiskava pokazala, da gre za strahoten, naravnost bestijalen zločin, kakršnih kriminalna zgodovina ne pomni mnogo.

Drugi dan po požaru se je namreč v eni varšavskih zavarovalnic pojavil neki seljak iz Kunova in zahteval, naj mu podjetje izplača zavarovalnino za pogoreli skednj. Uradnik je seljaku pojasnil, da mu zavarovalnina ne more takoj izplačati in da prispe v Kunovo komisija, ki oceni povzročeno škodo. Ker pa seljak le ni odnehal in je kategorično zahteval takojšnjo izplačilo zavarovalnice, se je uradnik zdelal stvar sumljiva in je telefoničnim putem obvestil policijo.

Seljak je moral na policijo, kjer so

ga temeljito izpraševali. Zasel je v razna protislovja in končno je priznal, da je skedenj zažgal sam, da pride na ta način do visoke zavarovalnine. Policija je blaznega zločinca izročila sodišču.

Dve avtomobilski nesreči

Včeraj sta se v neposredni bližini Linca na Avstrijskem in v Pragi pripetili dve težki avtomobilski nesreči, ki sta zahtevali tudi več človeških žrtev.

Nenavadna nesreča je doletela na cesti Steiermühl-Rostern osebni avtomobil inženjerja Böttcherja, v katerem je bilo pet potnikov. Na ostrem ovinku je počila pnevmatika kolesa, avtomobil se je preokotalil in pokopal vse potnike pod seboj. Radi kratkega stika akumulaterjev se je voz vnel in je bil hipoma v plamenih. K sreči je nesrečo opazil neki delavec, ki je naglo priškolil na pomoč in rešil ponesrečenca iz obupnega položaja. Ing. Böttcher se je prebil lobanjo, sofer je dobil težke poškodbe na desni nogi, vsi ostali potniki pa so bili več ali manj poškodovani. Avtomobil je skoraj popolnoma zgorel.

V Pragi se je včeraj dopoldne težak tovorni avtomobil zaletel v stebel glavne vhoda neke hiše in ga porušil. Pri karambolu se je porušil tudi del zidu, ki je padel na dve ženski in ju težko poškodoval. Ena, ki je držala v naročju dete, je že med prevozom v bolnico umrla, pa tudi otrok je podlegel poškodbam. Druga ženska se bori s smrtno.

Govoriti kakor Mussolini

je lahko, a ljudim res kaj nudi? je težko. V tem pogledu ustreza le trdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana, ki nudi res najboljša oblačila po prav nizkih cenah.

Nova korupcijska afeta na Madžarskem

Madžarska vlada je na zadnji seji ministrskega sveta pooblastila sodišča, da postopajo v aferi dobav budimpeštanskim vseučiliškim klinikam brezobzirno proti vsem, ki so pri tem kaj za krivili. Pričela se je preiskava proti vseučiliškemu profesorju in bivšemu poslancu dr. Josipu Siegescu. Siegescu je priznal že sam v pisni vlogi, ki jo je poslal te dni policijskemu ravnatelju, da je dobil ob rudniškega podjetja za dobavo premoga univerzi ogromno provizijo. Policija je sklenila uvesti preiskavo o dobavah v preteklih letih. Leta 1923. in 1924. so dobavljali premogovniki univerzam premog na temelju kompenzacije. Kompenzacija je obstajala v tem, da je dobilo lastništvo rudnika pravico sekati v ogromnih državnih gozdovih. Preiskava je ugotovila, da je moglo priti do te famozne kupčije samo potom podkupovanja v posljedskem ministrstvu.

Ravnatelj premogokopne družbe Evgen Stern je bil v ponedeljek povabljen na policijo, kjer so ga kot osumljenca pridržali v preiskovalnem zaporu. Policija namerava aretirati še več kompromitiranih oseb. Iz izjave prosvetnega ministra na interpelacijo v parlamentu je razvidno, da so se vršile velike sleparije z dobavami tudi na de-

brecinski univerzi in da je neki univerzitetni uslužbenec med preiskavo izvršil samomor.

Smrtna obsodba v Budimpešti

Budimpeštansko sodišče je obravnavalo te dni senzacionalen slučaj, ki je vzbudil senzacijo vse javnosti. Gre za grd zločin, o katerem smo svoečasno že poročali.

Lani v avgustu je posestnikov sin Florijan Papp iz Višegrada pri Budimpešti na bestijalen način umoril svojega očeta. Zadal mu je več sunkov z nožem in nato zavlekel truplo nesrečnega starčka v hlev in ga zažgal, hoteč na ta način fingirati nesrečo. Zločin pa je bil kmalu odkrit in orožniki so aretirali Pappa ter njegovo mater, ki ga je nagovorila k zločinu.

Mati in sin sta sedela te dni skupaj na obtožni klopi. Skušala sta sicer svoj zločin tajiti, pod težo dokazov pa sta klonila in končno priznala, da sta strega Pappa spravila s sveta, da si prilastita njegovo posestvo. Sodišče je obsodilo Florijana Pappa na smrt na vesalnih, a njegovo mater na dosmrtno ječo.

V dvorani se je nahajala tudi sestra obsojenke Pappove in ko je čula obsodbo, se je onesvestila. Kasneje, ko se je zavedla, se je hotela pognati skozi okno na ulico, kar so le s težavo preprečili.

Izpred sodišča

LOVEC JURCA.

Jurca iz Dola je dobil na piko divjega petelina. Tam v bližnji hosti ga je čul parkrat peti in sklenil je ustreliti ga. Moč, ki je na sumu kot divji lovec, je res pred par meseci zasledoval petelina toliko časa, da ga je izsledil in ustrelil.

Jurca je postenjak; petelina je vzel, ga vtaknil v cekar in ga nesel lastniku lova v Ljubljano. Ker gospoda N. ni bilo doma, je povedal dekli, da je prinesel petelina; a dekla je rekla, naj pride drugi večer, ko bodo gospod doma. Jurca je odšel. Petelin je že nekoliko smrdel in možakar ga je zato resel nekemu znanцу in mu ga prodal za 150 Din.

Pa ga je poklical sodnik in preplašeni možiček je trepetaje vrtel pred sodnikom svoj kloboček in dejal, da je nedolžen. Jurca je videti precej omejen. Dejal je, da je res petelina prodal, a ga je vendar lastniku ponujal. Lastnik lova je dejal, da je možakar nosil petelina v svojem cekarju po Ljubljani tako, da mu je rep gledal iz njega. Jurca je baje rekel dekli, da je mislil gospodu napraviti uslugo, ker ve, kako težko se pride do divjega petelina.

Plačati je moral lastniku za petelina 200 dinarjev, a kazni je bil oproščen.

Priznajo se je poklonil, ko mu je sodnik dejal, da bo le radi puške plačal 100 Din in da je ne bo več videl, ker je zaplenjena. — Pa naj jo oni imajo, ampak okraden bom spet, hote videti, s puško sem samo tatove podil — je dejal Jurca in odkorakal iz dvorane.

BOLNICAR KORLE.

Pred senat je pripeljal paznik subega, bledga dolgina, ki je v svojih podkovanih željnih, s težavo dvigajoč noge, prikrevsal na zažolno klop.

Predsednik: — Bolničar ste, l. 1893. rojeni, pa tam na Vranskem ste doma? Obtoženec: — Ja, ja, res je tako!

Bolničar ste, pa tudi sami ste bolni, kleptamanijo imate?

— Tega pa nisem vedel, da sem bolan, kaj pa je to? kleptamanija? — Tatinska bolezen. Lani decembra ste prenočevali v Ljubljani v neki gostilni, pa ste sestanovalec vzeli iz telovnika 1173 Din;

pusili ste mu pa sled — pozabili ste namreč na njegovem stolu kravato.

— Jaj, jaj, kako me po krivem dolžite! Tisti Janez je tako mirno spal, da sem mislil, da ga je ponoči prizadelo in je mrtev. Pa sem ga šel pogledat; i kolikrat je že kdo v spanju zlezal na oni svet! Ko sem ga opazoval, mi je padla kravata na stol.

V zglasilnico ste se pa podpisali za Florijana, da bi vas ja ne dobili?

Obtoženec skomigne z rameni.

— Januarja letos ste v Zagorju pri Ani ukradli srajco?

— Se ne spominjam. Na eno srajco se ne splača misliti.

— A na 30. decembra lani se splača misliti. Prišli ste k Francetu F. v Kapljo, ga nalagali, da vam je transport norev, ki ste jih kot bolničar spremljali iz Maribora v Ljubljano, razbil sipe in posodil vam je 1000 Din. Pa Jernejekovo v št. Jurju ste tudi januarja pregovorili in dala vam je 200 Din, še prej pa France v Ljubljani 100 Din?

— Saj si tudi drugi sposojujejo. Mislim sem pošteno vrniti.

— Ne verjamem, 4 mesece boste premišljevali pri ričetu svojo bridko usodo.

— Jo pa bom, saj se mi tudi zunaj ni preveč dobro godilo.

NOGAVICE

KLJUČ
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Robinson Crusoe

(Prihodnji spored ZKD.)

Preteklo nedeljo je zaključila ZKD za letošnjo sezono svoja poudna predavanja in predstave s filmi strogo poučnega značaja. Predvajala pa bo še nadalje v mesecu juniju razne priljubljene filme, zlasti take, ki tvorijo zanimiv program za šolsko mladino, ter je tudi vsebina povzeta iz znamenitih knjig in romanov. Kot prvi tak spored si je izbrala ZKD za bikošne praznike film «Robinson Crusoe», ki je postel po znanem romanu Angleža Defoea. Nobena knjiga na svetu ni doživela toliko izdaj toliko prevodov v vse jezike sveta, kot ravno ta roman. Kdo je med nami, ki ne pozna burnih doživljanj ubogega Robinsona! Kdo je med nami, ki ni imel kot otrok to knjigo v rokah in jo čital z nasladi in zadovoljstvom. In isto kot nekdanj, tako je tudi danes z našo mladino.

Film Robinson je izdelala največja ameriška filmska tvornica Universal Film Manufacturing Company z vsem pompom in sijajem, kakor ga zmorejo le Amerikanci. Zato bo tudi ta film zanimal vsakogar, tako doročene kakor tudi mladino in vsakdo si bo z veseljem ogledal bikošni spored ZKD.

Ključ velikim nabavnim stroškom je ZKD obdržala svoje izredno nizke ljudske cene, t. j. 2 in 4 Din za sedež. Radi izredne dolžine (film je trdelni) je vrstni red predstav sledeči: Prvi del se predvaja v soboto ob 14.30 in na bikošno nedeljo ob 9.30 in 11. uri dopoldne; II. del se predvaja na bikošno ponedeljek ob 9.30 in 11. uri dopoldne ter v torek 7. junija ob 14.30 popoldne. Ko ne sledi prihodnji teden v soboto in nedeljo.

Samo še ob: 4. in pol 8.

Tretji del in konec

sijajno uspelega velikega pustolovskega filma

Circus Adolfov Bonomo

Senzacije, ki se vrstijo v mrzličnem tempu daleč prekašajo izvrstna prva dva dela tega filma. Tretji del in konec se predvaja nepreklicno samo še danes ob: 4. in pol 8. Ob četrti na 10. velika premijera popolnoma novega velefilma

SUŽNJI STRASTI.

ELITNI KINO MATICA

Od Newyorka do San Francisc. — Od San Francisc. do Sanghaja. — Od Sanghaja do Honolulu in nazaj v milijonski Newyork nas pelje pot v tem kolosalnem filmskem delu. — V glavnih vlogah dve najlepši ameriške filmske zvezde, in sicer znana krasotica *kneginja Tatjana L.*, ki igra pod imenom

DOROTHY MACHAILL

in edini naslednik nepozabnega R. Valentina, idealno lepi

GEORGE O'BRIEN.

Preskrbite si vstopnice v predprodaji! — Oglejte si naše krasne reklamne fotografije

Sredina mesta! ELITNI KINO MATICA Sredina mesta!

Pozor! Ob četrti na 10. Pozor!

Danes zvečer ob četrti na 10. velika premijera!

Sužnji strasti...

Prekrasno monumentalno filmsko delo! Izreden prikaz ljubavi, ljubavne sreče in propasti. — Zgrešena pot mladega življenja. — Podzemne kadilnice opija na Kitajskem in Havaju. — Ples. — Strast. — Sladke sanje. — Noro uživanje opojnosti. Milijonarji se kopljejo v šampanjcu. — Pustolovščine milijonarjev v tajnih špelunkah. Krasna ameriška obala. — Ogromno mesto San Francisco. — Prekrasna Kalifornija. —

Zločljivo posteljo

prodam takoj. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 1372

Trgovski pomočnik

vešč mešane stroke — išče službo v večji trgovini, kot skladiščnik. — Ponudbe pod «Julij/1343» na upravo «Slovenskega Naroda».

Spalnica

iz mehkega lesa, dobro ohranjena — radi selitve takoj na prodaj. — Ponudbe pod «Spalnica/1353» na upravo «Slovenskega Naroda».

Invalid

išče službo vratarja ali počnega čuvaja. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Čuvaj 1341» na upravo «Slovenskega Naroda».

Trgovski pomočnik

izurjen v špecerijski trgovini, vojašine prost, zmožen slov. in nemškega jezika — išče službo. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Dobra moč 1368» na upravo «Slov. Nar.».

Kupim takoj opravo

za špecerijsko trgovino. — Ponudbe z navedbo cene pod «Špecerija/1367» na upravo «Sl. Naroda».

Sobarica,

poštena, vajena vsakršnega dela, išče službo v večjem hotelu. — Ponudbe pod «Sobarica 1355» na upravo «Slovenskega Naroda».

la. čajno presno maslo kg Din 42

la. domači trapistovski sir Panonija kg Din 24

la. trapistovski domači, štirioglati kilogram Din 24, postavljen na vsako pošto. — Razpošilja mljekarna Laznioky, Dežanovac (Slavonija)

Iščejo se stroji

za drobljenje kamena v dobrem stanju, mlin (valjci) s sistemom za sortiranje. Ceno in kraj, kje se stroji dobe, javite Mančiču, Beograd, Vojvode Dobrovoja 11. 1374

Stanovanje dveh sob

in kuhinje išče boljši zakonski par v novi ali stari hiši, event. tudi lahko na periferiji mesta. — Ponudbe pod «Stanovanje 1369» na upravo «Slovenskega Naroda».

Kemična pralnica in barvanje oblek

• najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah

Anton Boc, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Tovarna: Vič-Glince.

Najstarejša slovenska plesarska in hatarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarne «Evropa»).

Se priporoča — Izvršitev točna, cene zmerno. 78/T

la. domači trapistovski sir Panonija kg Din 24

la. trapistovski domači, štirioglati kilogram Din 24, postavljen na vsako pošto. — Razpošilja mljekarna Laznioky, Dežanovac (Slavonija)

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

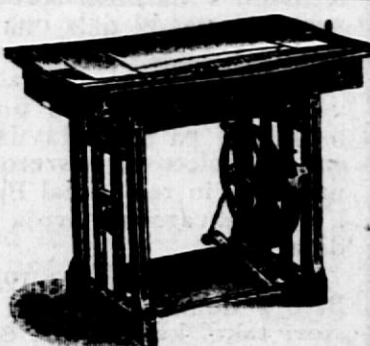
JOSIP PETELINCA kolesa in šivalni stroji

znamke GRITZNER, Adler in Phoenix. — Najlepše opreme, posamezni deli, pneumatika, igle za vse sisteme — samo v

Ljubljani

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene. — Tudi na mesečna odplačila.

Spominjajte se Tabora!